

Korona -viruksen aiheuttama häiriötilanne, toipumissuunnitelma

209/00.04.00/2020

Yhall 16.03.2020 § 32

Valmistelijat: toimitusjohtaja Leila Pekkanen, puh. 040 830 2789, leila.pekkonen(at)ylasavonsote.fi. terveysjohtaja Eija Jestola, puh. 040 712 1040, eija.jestola(at)ylasavonsote.fi.
Anssi Uutela, johtava lääkäri, puh. 040 679 2790, henkilöstöpäällikkö Eeva-Liisa Eskelinen, puh. 040 712 6735, eeva-liisa.eskelinen(at)ylasavonsote.fi. hoito- ja hoivajohtaja Anne Mikkonen, puh. 0400 144 501, anne.mikkonen(at)ylasavonsote.fi. hyvinvointijohtaja Seija Kärkkäinen, puh. 040 747 0506, seija.karkkainen(at)ylasavonsote.fi. talousjohtaja Petteri Soininen, puh. 040 526 7975, petteri.soininen(at)ylasavonsote.fi. ympäristöjohtaja Martti Veteli, puh. 0400 271 193, martti.veteli(at)ylasavonsote.fi, digi- ja tietohallintojohtaja Mika Ålander, mika.ålander(at)ylasavonsote.fi

Tausta

WHO on määritellyt Coronavirus COVID-19 pandemiaksi ja viruksen leviämisen rajoittamiseksi ovat maan hallitus, sosiaali- ja terveysministeriö sekä THL (terveyden ja hyvinvoinnin laitos) antaneet kansallisia ohjeita. Lisäksi kuntayhtymä noudattaa sairaanhoitopiirin infektiolääkärin ohjeistusta potilaiden hoidossa.

Koska viruksen oletetaan edelleen leviävän on mahdollista, että kuntayhtymän alueella joudutaan palvelutoimintaa rajoittamaan, keskeyttämään määräaikaaisesti tai keskittämään, jotta voidaan turvata riittävä henkilökunta hoitamaan sairastuneita.

Kuntayhtymässä on jo ryhdytty merkittäviin toimiin henkilöstön toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Käytössä ovat mm. etätö ja matkustus- ja kokoontumis- ja vierailurajoitukset kansallisten ohjeiden mukaisesti.

Kuntayhtymän valmiussuunnitelma

EPIDEMIAT, vaiheet

1. Perusvalmius = Normaaliolot

2. Tehostettu valmius = Normaaliolojen erityistilanne
3. Täysvalmius = Poikkeusolot

Normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallitsemiseksi valmiutta nostetaan joustavasti ja portaattomasti.

1. Normaaliolot

Johtovastuu on terveydenhuollolla

Pienempiä epidemioita sosiaali- ja terveydenhuollossa on usein. Voi olla esim. Noro-viruksen tai MRSA:n aiheuttamia epidemioita. Näihin on varauduttu erilaisin ennaltaehkäisevin ohjein sekä myös epidemian leviämisen ehkäisyohjein. Tarvittaessa hygieniahoitaja ja tartuntataudeista vastaava lääkäri siirtyvät kokonaan selvittämään uutta epidemiaa. Ruokamyrkytysten osalta on erillinen toimintaohje tiedonkulusta.

2. Normaaliolojen erityistilanne (olemme nyt tässä tilanteessa)

Johtovastuu on sairaanhoitopiirillä tai AVI:lla ja paikallisella tasolla johtovastuu on terveystoimittajalla tai johtavalla lääkärillä, häiriötilanteiden johtoryhmä.

Normaaliolojen häiriötilanteissa aluehallintoviranomaiset ohjaavat ja osallistuvat operatiivisiin toimenpitein alueen väestön sosiaalisen ja terveydellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisten toimenpiteiden toteutukseen ja haitallisten seurausten lievittämiseen.

3. Täysvalmius (valmiuslaki voimassa, valtioneuvoston asetus)

Johtovastuu kuten vaihe 2, kuntayhtymän poikkeusolojen johtoryhmä, terveystoimittaja ja johtava lääkäri.

Käsky täysvalmiuteen siirtymisestä tulee aluehallintovirastolta tai sotilasviranomaiselta sairaanhoitopiirin johtajalle tai johtajaylilääkärille.

Näihin tilanteisiin on varauduttu lääkkein, hoitotarvikkein sekä suojainten varmuusvarastoinnilla.

Sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri ja hygieniahoitajat antavat konsultaatioapua ja koordinoivat shp:n alueella.

THL, STM, AVI sekä muut organisaatiot voivat antaa asiantuntija apua.

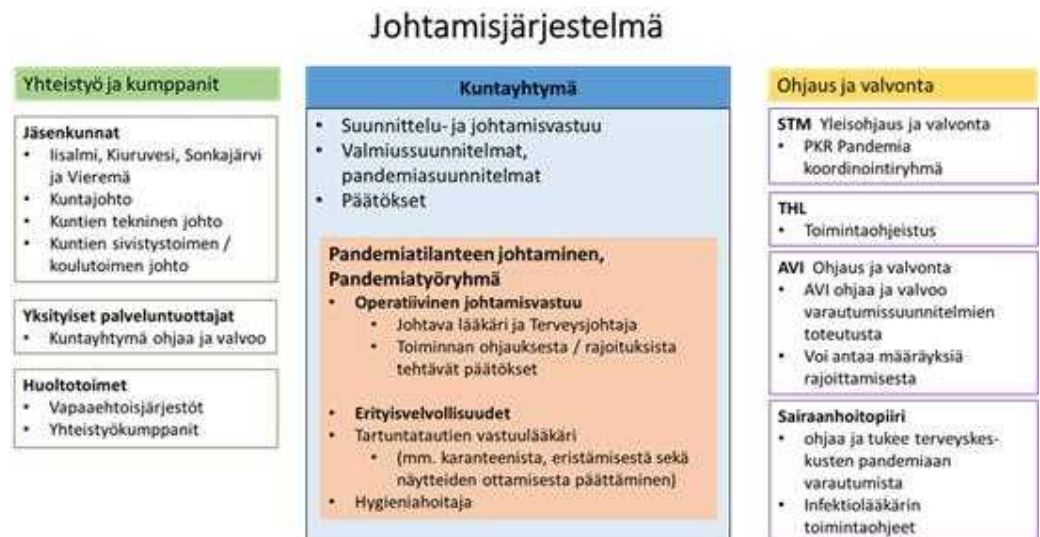
Influenssa pandemia, bioterrori, sotatila, muu katastrofin uhatessa toimimme ennalta sovitun suunnitelman mukaisesti.

Pandemiasuunnitelma jaetaan WHO:n luokituksen mukaisiin pandemiasta varoittaviin vaiheisiin 3-5 ja varsinaiseen pandemiavaiheeseen, vaihe 6.

Vaihe 3	viruksen tartuntoja esiintyy eläimistä ihmiseen	tiukat suojaustoi menpiteet	hoitovastuu erikoissairaanhoidossa ja terveyskeskuksissa väestön sairastapausten ohjaus sekä paikallisen kotona toteutetun karanteenin valvonta- ja tukimenettelyt
Vaihe 4	virus aiheuttaa pieniä tautiryppäitä, tarttuminen ihmisestä toiseen on rajoittunutta	tiukat suojaustoi menpiteet	hoitovastuu erikoissairaanhoidossa ja terveyskeskuksissa väestön sairastapausten ohjaus sekä paikallisen kotona toteutetun karanteenin valvonta- ja tukimenettelyt
Vaihe 5	virus aiheuttaa maantieteellisesti rajoittuneita suuria tautiryppäitä	tiukat suojaustoi menpiteet	hoitovastuu erikoissairaanhoidossa ja terveyskeskuksissa väestön sairastapausten ohjaus sekä paikallisen kotona toteutetun karanteenin valvonta- ja tukimenettelyt
Vaihe 6 Pandemia	Pandemia virus leviää väestössä aiheuttaen laajoja epidemioita	infektiovaikkeen lieventäminen	paikallinen taso, tehohoito erikoissairaanhoidossa

Potilaiden hoitovastuu vaiheissa 3 – 5 on keskistetysti erikoissairaanhoidossa ja terveyskeskusten vastuulla on väestön sairastapausten ohjaus sekä paikallisen kotona toteutetun karanteenin valvonta- ja tukimenettelyt. Potilaiden sijoittamisesta Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja Kuopion yliopistollisen sairaalaan sovitaan infektiotautilääkärin konsultaation perusteella tapauskohtaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa keskeinen vastuu on kuntien/kuntayhtymien ohella alueellisella organisaatiolla, jossa aluehallintovirastot (AVI) ja sairaanhoitopiirien kuntayhtymät ohjaavat yhteistyössä julkisen perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja yksityisen terveydenhuollon varustautumisen suunnittelua ja toimeenpanoa. Alueellisen organisaation tehtävänä on luoda alueelle järjestely, johtomenettely ja suunnitelma, jotka ottavat huomioon alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

4. Kuntayhtymän häiriötilanteen johtoryhmä
Vastaa kokonaistilanteen johtamisesta. Normaaliolojen johtoryhmää täydennetään viestintäsihteerillä ko. häiriö- ja poikkeustoimien ajaksi.

Jäsenet:

Leila Pekkanen, toimitusjohtaja
Eija Jestola, terveysjohtaja
Anssi Uutela, johtava lääkäri
Anne Mikkonen, hoito- ja hoivajohtaja
Seija Kärkkäinen, hyvinvointijohtaja
Martti Veteli, ympäristöjohtaja
Petteri Soininen, talousjohtaja

Eeva-Liisa Eskelinen, henkilöstöpäällikkö
Mika Ålander, digi- ja tietohallintojohtaja
Virpi Kauppinen, hallintopalveluvastaava, johtoryhmän
sihteeri
Arja Laajalahti, viestintäsihteeri

Johtoryhmään voidaan kutsua asiantuntijoita tarvittaessa.
Viralliset päätökset tekee toimivaltainen viranhaltija tai
luottamustoimielin hallintosäännön mukaisesti.
Nimettyjen jäsenten edellytetään olevan tavoitettavissa 24/7
enintään huhtikuun loppuun saakka. Järjestely puretaan välittömästi,
kun tilanne on päättynyt tai sitä voidaan jatkaa toukokuun alusta
lukien.

5. Pandemiatyöryhmä

Pandemiatyöryhmä vastaa pandemiatilanteen linjauksista ja antaa
tarvittaessa toimintaehdotuksia johtoryhmälle, mm. henkilöstöä sekä
palvelutoimintaa koskevissa asioissa. Pandemiatyöryhmä noudattaa
päivitettyä pandemiasuunnitelmaa sekä valtakunnallisia ohjeita ja
sairaanhoitopiirin ohjeistusta.

Johto: Johtava lääkäri Anssi Uutela ja Terveysjohtaja Eija
Jestola

Asiantuntijajäsenet

Tartuntataudeista vastaava lääkäri Victoriia Kudrina
Hygieniahoitaja Marja-Leena Kettunen ja Tuula
Savolainen

Muut jäsenet

Hoito- ja hoivajohtaja Anne Mikkonen
Hyvinvointijohtaja Seija Kärkkäinen
Ympäristöterveydenhuollon päällikkö Aili Heikkinen
Henkilöstöpäällikkö Eeva-Liisa Eskelinen
Tukipalvelupäällikkö Anne-Mari Lappalainen
Työsuojelupäällikkö Tiina Valta
Viestintäsihteeri Arja Laajalahti

Pandemiatyöryhmän koronatilanteen päivittäisen tilannejohtamisen
ydinryhmän muodostavat johtava lääkäri, terveysjohtaja,
tartuntataudeista vastaava lääkäri ja hygieniahoitaja.

Päätösvalta perustuu erityislainsäädännön nojalla annettuun
päätösvaltaan viranhaltijoille tai hallintosäännön mukaiseen
päätösvaltaan. Palvelutoimintaa ja henkilöstöä koskevat ehdotukset
käsittelee häiriötilanteen johtoryhmä.

Kuntayhtymän Pandemiasuunnitelma on päivitetty.
Pandemiasuunnitelma on osa kuntayhtymän valmiussuunnitelmaa.

Pandemiasuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.
Pandemiasuunnitelman lisäksi kuntayhtymälle on laadittu koronavirus-toimintaohje sekä tilanteiden mukaan muuttuvat toimintaohjeet mm. henkilöstön osalta.

6. Viestintä

Valmius- ja pandemiasuunnitelmaan sisältyy kriisiviestintäsuunnitelma. Viestintä tapahtuu keskistetysti kuntayhtymän johdon ja viestintäsihteerin toimesta. Viestintää tehdään sekä sisäisesti että ulkoisesti. Pääviestintäkanavat ovat

- sisäinen viestintä: kuntayhtymän Intranet-sivusto sekä pääasiallisesti sähköpostijakelu kohderyhmittäin
- ulkoinen viestintä: kuntayhtymän Internet-sivusto, sosiaalinen media, paikallislehdistö sekä radio ja mahdollisesti tv. Opasteet toimipisteissä jne.

Valmistelijoiden päätösehdotus:

Jotta kuntayhtymä voi turvata alueellaan sairastuneen väestön riittävän hoidon sekä henkilökuntaresurssin, on tarpeen rajoittaa palvelutoimintaa ja keskittyä kriittisiin toimintoihin, mikäli viruksen leviäminen etenee voimakkaasti.

Toimintasuunnitelma palvelutoiminnan rajoituksista tai muutoksista perustuu pandemiasuunnitelmaan sekä kulloinkin vallitsevaan tilanteeseen. Koska tilanne voi muuttua nopeasti, ei tarkkaa yksityiskohtaista aikataulua ole tarkoituksenmukaista laatia, mutta toiminnan muutokset laitetaan täytäntöön vaiheittain tilanteen niin vaatiessa. Mahdollinen valmiuslain mukaisen asetuksen voimaantulo voi vaikuttaa toiminnan järjestelyihin.

Alla oleva luettelo palvelukokonaisuuksista ei ole tyhjentävä, mutta luettelo sisältää pääasialliset toiminnot. Joitakin toimintojen muutoksia laitetaan täytäntöön välittömästi.

Palvelutoiminnan määräaikainen sopeuttaminen

- Vastaanotto toiminta (sis. erikoislääkäri vastaanotto toiminta) / hoitaja- ja lääkäri vastaanotot
- Suun terveydenhuolto, pl. kiireelliset/ arki-ilta päivystys
- Kuntoutuspalvelut
- Toimenpideyksikön palvelut
- Kuvantaminen, pl. kiireelliset
- Kliiniset sihteeripalvelut
- Kehitysvammaisten päivätoiminta
- Oppilas- ja opiskelijahuolto sekä nuorten päihde- ja mielenterveys työ koulutoiminnan keskeytyttyä

- Lapsiperheiden kotiin annettavat palvelut pl. kiireelliset
- Aikuisten, lasten ja nuorten psykiatrinen avohoito
- Perheneuvola
- Psykiatrinen kuntoutus
- Neuvolapalvelut
- Kotihoidon päivätoiminta

Palvelutoiminnan keskittäminen

- Vastaanottotoiminta lisämi tarpeen mukaan
- Välinehuolto lisämi tarpeen mukaan
- Kuvantaminen lisämi tarpeen mukaan
- Apuvälinelainaamo
- Lyhytaikainen asumispalvelu

Palvelutoiminta jatkuu mahdollisimman normaalisti, mutta palvelu annetaan esim. sähköisenä, puhelimitse tai etäpalveluna

- Päivystys
- Enska
- Osastopalvelut
- Lääkekeskus
- Seudullinen hoitotarvikejakelu
- Lastenkoti
- Sosiaalikeskus
- Asiakas- ja palveluohjaus: Pääsääntöisesti etäpalveluna
- Omaishoito
- Kotihoito
- Asumispalvelut
- Ympäristönsuojelu: Toimipisteissä ei asiakaspalvelua, palvelu sähköisesti ja puhelimitse.
- Terveysvalvonta: Toimipisteissä ei asiakaspalvelua, palvelu sähköisesti ja puhelimitse.
- Eläinlääkintähuolto: Toimii normaalisti, vastaanottojen ovella asiakastiedote.
- Hallintokeskus; Toimipisteissä ei asiakaspalvelua, palvelu sähköisesti ja puhelimitse.
- Laskutustiimi: Toimipisteissä ei asiakaspalvelua, palvelu sähköisesti ja puhelimitse.
- Talous- ja palkkatoimisto: Toimipisteissä ei asiakaspalvelua, palvelu sähköisesti ja puhelimitse.
- Tietohallinto: Toimipisteissä ei asiakaspalvelua, palvelu sähköisesti ja puhelimitse.

Reservitilojen käyttöönoton suunnitelma

- tiloista tehdään erillinen suunnitelma jäsenkuntien kanssa yhteistyössä

Henkilöstön yhteiskäyttö ja henkilöstön siirtäminen toisiin tehtäviin

- tilapäisesti yksiköistä, joissa toiminta on keskeytetty tai

- supistettu, siirretään henkilöstöä niihin toimintoihin, joihin ko. henkilöstö ammattitaitonsa puolesta sopii ja joissa on kriittinen henkilöstötarve
- henkilöstösiirroista päätetään lainsäädännön ja KVTES ehdoin hallintosäännössä määritellyn päätösvallan mukaisesti
 - valmiuslainsäädäntö voi mahdollistaa laajemmat toimivaltuudet

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Hyväksytään valmistelijoiden esitys toimintasuunnitelmaksi ja palvelujen järjestämistavaksi häiriö- ja poikkeusoloihin (valmiuslaki). Päätösvalta operatiivisessa toiminnan järjestämisessä on vastuualuejohtajilla ja toimitusjohtajalla.

Tartuntalain sekä muun erityislainsäädäntöön perustuva toimivalta, joka edellyttää operatiivisen toiminnan muutoksia on asianomaisilla viranhaltijoille (mm. johtava lääkäri, tartuntataudeista vastaava lääkäri, terveysjohtaja, hyvinvointijohtaja ja hoito- ja hoivajohtaja).

Mikäli valmiuslaki tulee voimaan ja se edellyttää edellä esitettyyn poikkevia toimia, käsitellään muutokset yhtymähallituksessa.

Toiminnan muutoksista laaditaan tiedote, joka julkaistaan hallituksen kokouksen jälkeen.

Päätös:

Merkitään pöytäkirjaan, että asian esittelyn aikana skype-yhteyden välityksellä kokoukseen osallistuivat Juha Eskelinen, Helena Kainulainen, Anssi Uutela, Anne Mikkonen, Petteri Soininen ja Mikko Uuksulainen ja poistuivat ennen päätöksentekoa klo 10.59. Petteri Soininen poistui klo 9.59.

Toimitusjohtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Yhall 09.06.2020 § 120

Valmistelija: toimitusjohtaja Leila Pekkanen,
leila.pekkanen@ylasavonsote.fi, 040 830 2789

Kuntayhtymän varautuminen normaaliolojen häiriötilanteisiin sekä poikkeusoloihin sisältyy sekä jatkuvasti ylläpidettävään valmiussuunnitelmaan, että keväällä 2020 päivitettyyn pandemiasuunnitelmaan, jossa erityisesti on huomioitu Covid-19 viruksen aiheuttamat toiminnan muutokset, viruksen leviämisen ehkäisy ja toimenpiteet.

Epidemian laantuessa maan hallituksen ja sosiaali- ja terveysministeriön linjausten mukaisesti poikkeusolot päättyvät 30.6.2020 ja toimitoja palautetaan vaiheittain.

Toipumissuunnitelma sisältää aikataulutuksen ja muut keskeiset toimenpiteet, jotka on otettava huomioon toimintoja normalisoitaessa. Virusta ei ole tukahdutettu, vaan sen leviäminen on saatu hyvin hallintaan, mutta edelleen erilaisia varotoimia on noudatettava. Toipumissuunnitelmassa on näihin kansallisiin ja myös organisaation omiin ohjeisiin viittaukset.

Keskeistä on edelleen, että

- etätyössä noudatetaan kansallisia suosituksia
- suojautumisessa noudatetaan kansallisia STM:n ja THL:n ohjeistuksia sekä oman organisaation ohjeita
- asumispalveluyksiköissä ja osastoilla vierailurajoitukset ja varotoimet tulee huomoida kansallisten ohjeiden mukaisesti
- henkilöstöä koskevia ohjeita tulee edelleen noudattaa ja henkilöstön tulee huomioida vapaa-ajallaan kansalliset ohjeistukset mm. suojautumisesta, turvaetäisyyksistä, matkustamisesta jne.
- Varmuusvaraston perustaminen kansallisten ohjeiden mukaisesti
- kansalaisviestintää sekä sisäistä viestintää jatketaan edelleen yleisen tietoisuuden ylläpitämiseksi.

Kaikki toiminnot eivät palaudu ennen epidemiaa vallinneeseen tilanteeseen, vaan kehitetyt uudet toimintamallit korvaavat vanhat toimintatavat. Mm. sähköisiä palveluja on otettu merkittävästi käyttöön ja osa niistä jää pysyviksi toimintatavoiksi.

Toipumissuunnitelmaan kuuluu osana talouden tasapainottaminen ja tarkastelu, joka tehdään erillisenä talousarvion toteutumaraportoinnin yhteydessä sekä mahdollisena erillisenä tasapainottamisohjelmana.

Esityslistan liitteenä:

- Toipumissuunnitelma

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Yhtymähallitus hyväksyy toipumissuunnitelman ja edellyttää, että suunnitelmaan sisältyviä tai siihen viittauksina olevia ohjeita noudatetaan.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Marja-Leena Kärkkäinen ja Tarja Pirkkalainen poistuivat kokouksesta klo 15.55.